

**Ekonomski fakultet
Podgorica**

Računovodstvo – vježbe
Primjer broj 3, B
- zaključni list-

mr Tanja Lakovic

Primjer 3, B:

Preduzeće “C” je imalo na dan 01.01. tekuće godine sljedeće stanje bilansnih pozicija: Oprema 2.000, Ispravka vrijednosti opreme (Akumulirana amortizacija) 500, Tekući račun 500, Kupci 800, Roba na zalihama 600, Dobavljači 500, Osnovni kapital ?.

Sastaviti početni bilans stanja, otvoriti poslovne knjige, a zatim hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće poslovne promjene koje su nastale u januaru:

Početni bilans

Bilans stanja			
Aktiva		Pasiva	
Stalna imovina	1.500	Kapital	2.900
Oprema	2.000	Osnovni kapital	2.900
IV opreme	(500)		
Obrtna imovina	1.900	Obaveze	500
Roba na zalihama	600	Dobavljači	500
Kupci	800		
Tekući račun	500		
Ukupna aktiva	3.400	Ukupna pasiva	3.400

Ispravka vrijednosti (IV) opreme se prikazuje u početnom bilansu kao korektivni račun računa oprema (odnosno smanjuje vrijednost Opreme) i evidentira se u aktivi, radi jasnijeg i potpunijeg pregleda vrijednosti opreme.

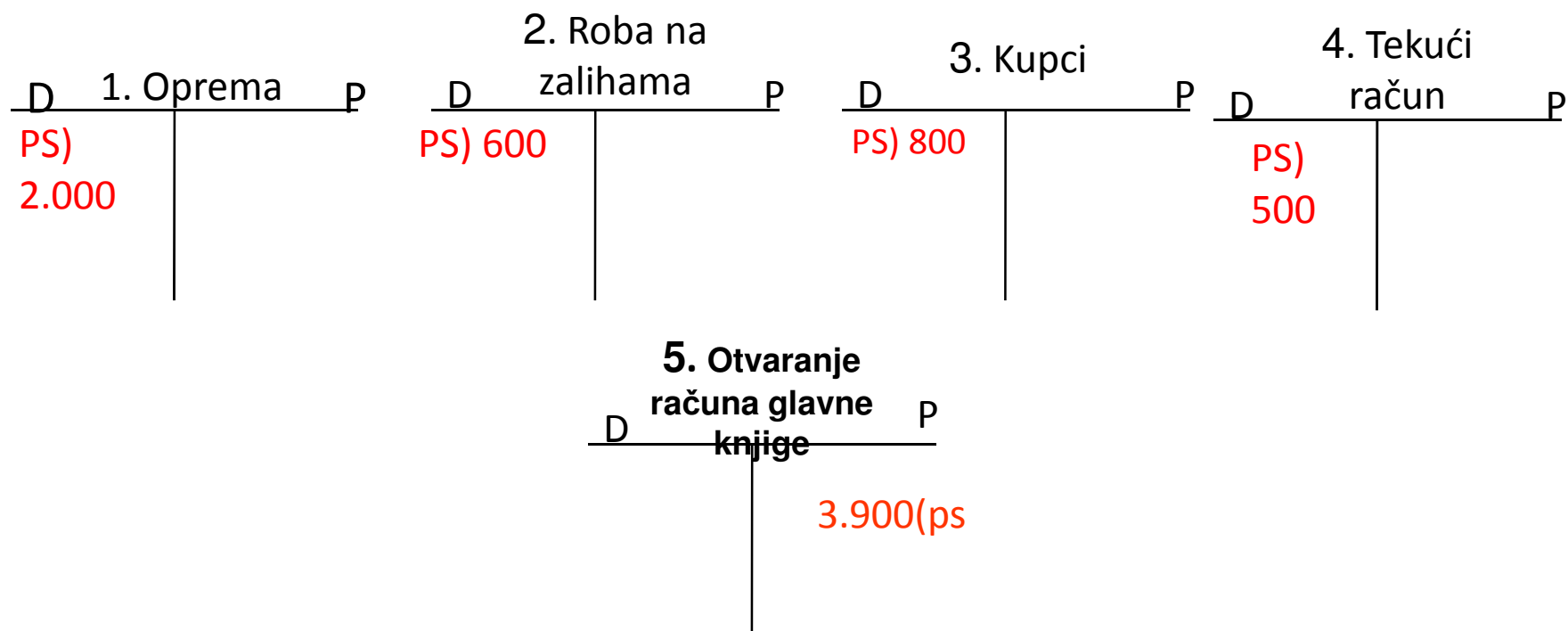
Otvaranje poslovnih knjiga:

Dnevnik:

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
PS)	Oprema	1	2.000	
	Roba na zalihama	3	600	
	Kupci u zemlji	4	800	
	Tekući račun	5	500	
	Otvaranje računa glavne knjige	6		3.900
	<i>- Za početno stanje (otvaranje knjiga);</i>			

Korektivni računi Ispravka vrijednosti opreme ima potražni saldo u momentu otvaranja pa se **početno stanje unosi u kolonu potražuje**, iako se prikazao u aktivi bilansa stanja.

Glavna knjiga :

Otvaranje poslovnih knjiga:

Dnevnik:

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
PS)	Otvaranje računa glavne knjige	5	3.900	
	IV opreme	6		500
	Osnovni kapital	7		2900
	Dobavljači u zemlji	8		500
	<i>- Za početno stanje (otvaranje knjiga);</i>			

Ispravka vrijednosti opreme kao korektivni račun aktive ima potražni saldo i zato se pri otvaranju knjiga unosi u kolonu potražuje odnosno na stranu potražuje računa u glavnoj kniizi

Glavna knjiga :

5.

D	Otvaranje	P
	računa	
ps)3.900	glavne	3.900(ps
00	knjige	

D	6. IV Opreme	P
	500 (PS	

7. Osnovni

D	kapital	P
	2.900 (PS	

8. Dobavljači

D	u zemlji	P
	500 (PS	

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige:

Promjena 1:

Po osnovu ugovora o korišćenju kratkoročnog kredita poslovna banka je na tekući račun preduzeća uplatila 1.500 eura, izvod br. 2.

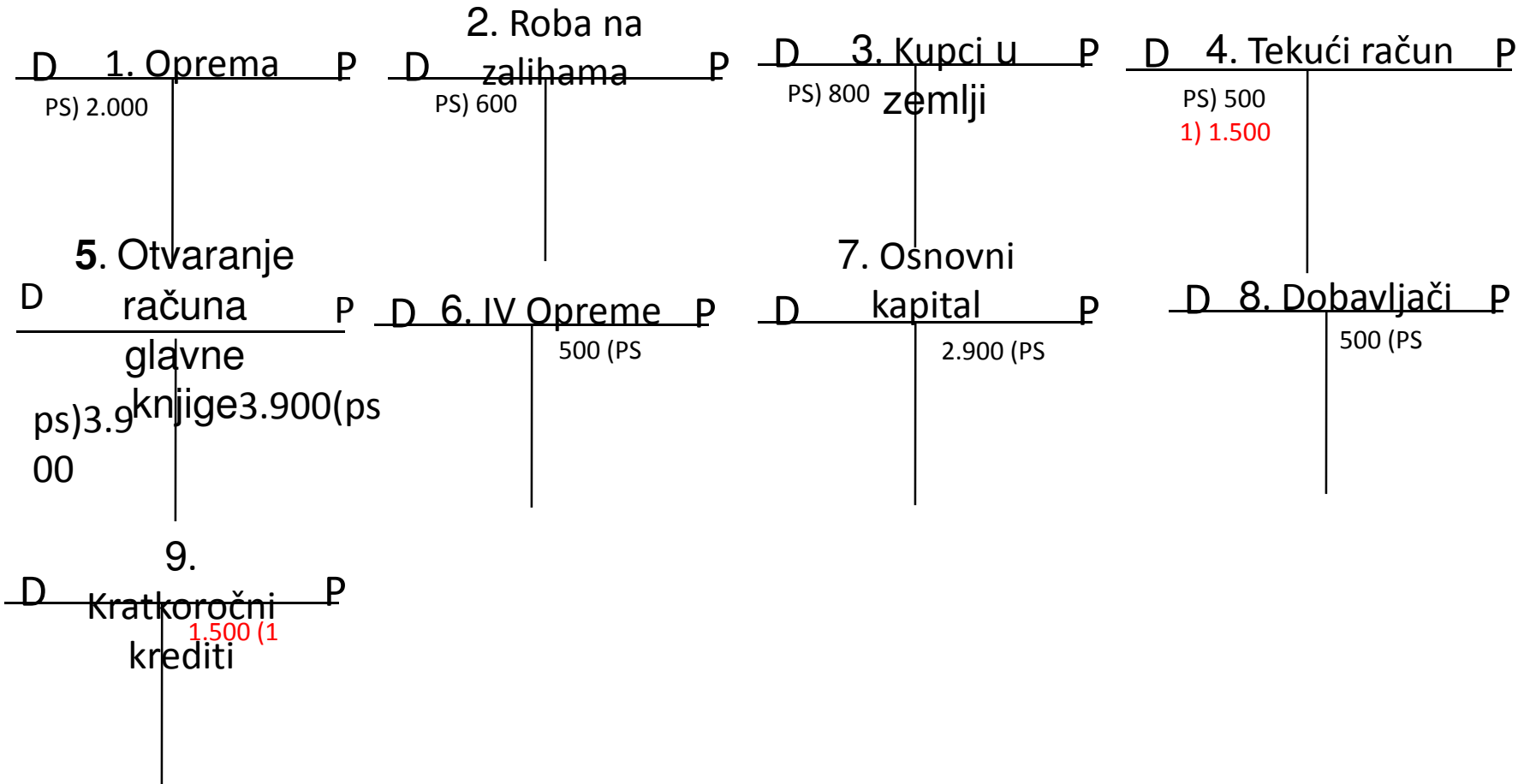
RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
1)	Tekući račun	4	1.500	
	Kratkoročni kredit	9		1.500
	- Izvod br. 2;			

Računi koje promjena tangira:

D	4. Tekući račun	P
	PS) 500	
	1) 1.500	

D	9. Kratkoročni kredit	P
		1.500 (1

Glavna knjiga nakon promjene broj 1:

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige:

Promjena 2:

Od dobavljača smo kupili materijal u vrijednosti 500 eura, faktura br. 3i prijemnica br.3/1.

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
2)	Materijal	10	500	
	Dobavljači u zemlji	8		500
	- Faktura br. 3			

Računi koje promjena tangira:

D	9. Materijal	P
<hr/>		
	2) 500	

D	7. Dobavljači u zemlji	P
<hr/>		
	500 (PS	
	500 (2	

Glavna knjiga nakon promjene broj 2:

<p>D 1. Oprema P</p> <p>PS) 2.000</p>	<p>2. Roba na D zalihama P</p> <p>PS) 600</p>	<p>D 3. Kupci u PS) 800 zemlji P</p>	<p>D 4. Tekući račun P</p> <p>PS) 500 1) 1.500</p>
<p>5. Otvaranje D računa P</p> <p>ps)3.900 glavne knjige3.900(ps)</p>	<p>D 6. IV Opreme P</p> <p>500 (PS)</p>	<p>7. Osnovni D kapital P</p> <p>2.900 (PS)</p>	<p>8. Dobavljači D u zemlji P</p> <p>500 (PS)</p> <p style="color: red;">500(2.</p>
<p>9. D Kratkoročni P</p> <p>1.500 (1) krediti</p>	<p>D 10. Materijal P</p> <p style="color: red;">2) 500</p>		

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige:

Promjena 3:
Prema izvodu poslovne banke kupac je uplatio na tekući račun 800 eura.

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
3)	Tekući račun	4	800	
	Kupci u zemlji	3		800
	- Izvod poslovne banke;			

Računi koje promjena tangira:

D	4. Tekući račun	P
PS) 500		
1) 1.500		
3) 800		

D	3. Kupci u zemlji	P
PS) 800		
	800 (3	

Glavna knjiga nakon promjene broj 3:

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 1. Oprema P</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 2. Roba na zalihama P</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">PS) 2.000</td> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">PS) 600</td> </tr> </table>	D 1. Oprema P	D 2. Roba na zalihama P	PS) 2.000	PS) 600	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 3. Kupci u zemlji P</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 4. Tekući račun P</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">PS) 800</td> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">PS) 500 1) 1.500 3)80 0</td> </tr> </table>	D 3. Kupci u zemlji P	D 4. Tekući račun P	PS) 800	PS) 500 1) 1.500 3)80 0
D 1. Oprema P	D 2. Roba na zalihama P								
PS) 2.000	PS) 600								
D 3. Kupci u zemlji P	D 4. Tekući račun P								
PS) 800	PS) 500 1) 1.500 3)80 0								
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 5. Otvaranje računa glavne knjige P</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 6. IV Opreme P</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">ps)3.900 00</td> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">500 (PS)</td> </tr> </table>	D 5. Otvaranje računa glavne knjige P	D 6. IV Opreme P	ps)3.900 00	500 (PS)	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 7. Osnovni kapital P</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 8. Dobavljači u zemlji P</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">2.900 (PS)</td> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">500 (PS) 500(2.</td> </tr> </table>	D 7. Osnovni kapital P	D 8. Dobavljači u zemlji P	2.900 (PS)	500 (PS) 500(2.
D 5. Otvaranje računa glavne knjige P	D 6. IV Opreme P								
ps)3.900 00	500 (PS)								
D 7. Osnovni kapital P	D 8. Dobavljači u zemlji P								
2.900 (PS)	500 (PS) 500(2.								
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 9. Kratkoročni krediti P</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">D 10. Materijal P</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">1.500 (1)</td> <td style="padding: 5px 0 5px 20px;">2) 500</td> </tr> </table>	D 9. Kratkoročni krediti P	D 10. Materijal P	1.500 (1)	2) 500					
D 9. Kratkoročni krediti P	D 10. Materijal P								
1.500 (1)	2) 500								

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige.

Promjena 4
Blagajničkim čekom podigli smo 500 eura za potrebe blagajne.

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
4)	Blagajna	11	500	
	Tekući račun	4		500
	- Blagajnički ček;			

Računi koje promjena tangira:

D	4. Tekući račun	P
PS) 500	500 (4	
1) 2.000		
3) 800		

D	11. Blagajna	P
4) 500		

Glavna knjiga nakon promjene broj 4:

<p>1. Oprema P</p> <p>PS) 2.000</p>	<p>2. Roba na zalihama P</p> <p>PS) 600</p>	<p>3. Kupci u zemlji P</p> <p>PS) 800</p> <p>800(3)</p>	<p>4. Tekući račun P</p> <p>PS) 500</p> <p>1) 1.500</p> <p>3) 80</p> <p>0</p> <p>500(4.</p>
<p>5. Otvaranje računa glavne knjige P</p> <p>ps) 3.900</p>	<p>6. IV Opreme P</p> <p>500 (PS)</p>	<p>7. Osnovni kapital P</p> <p>2.900 (PS)</p>	<p>8. Dobavljači u zemlji P</p> <p>500 (PS)</p> <p>500(2.</p>
<p>9. Kratkoročni krediti P</p> <p>1.500 (1)</p>	<p>10. Materijal P</p> <p>2) 500</p>	<p>11. Blagajna P</p> <p>4) 500</p>	

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige:

Promjena 5
 Od preduzeća T-mobile primljen je račun za telefon na iznos od 500 eura za januar mjesec.

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
5)	Troškovi telefona	12	500	
	Dobavljači u zemlji	8		500
	<i>Faktura T-mobile;</i>			

Računi koje promjena tangira:

D	12. Troškovi telef.	P
<hr/>		
5) 500		

D	8. Dobavljači u zemlji	P
<hr/>		
		500 (PS
		500 (2
		500 (5

Glavna knjiga nakon promjene broj 5:

<p>D 1. Oprema P</p> <p>PS) 2.000</p>	<p>2. Roba na zalihama P</p> <p>PS) 600</p>	<p>D 3. Kupci u zemlji P</p> <p>PS) 800</p> <p>800(3)</p>	<p>D 4. Tekući račun P</p> <p>PS) 500</p> <p>1) 1.500</p> <p>500(4.</p> <p>3)80</p> <p>0</p>
<p>5. Otvaranje računa glavne knjige P</p> <p>ps)3.900(1)</p> <p>00</p>	<p>D 6. IV Opreme P</p> <p>500 (PS)</p>	<p>7. Osnovni kapital P</p> <p>2.900 (PS)</p>	<p>8. Dobavljači u zemlji P</p> <p>500 (PS)</p> <p>500(</p> <p>2</p> <p>500(5)</p>
<p>9. Kratkoročni krediti P</p> <p>1.500 (1)</p>	<p>D 10. Materijal P</p> <p>2) 500</p>	<p>D 11. Blagajna P</p> <p>4) 500</p>	<p>D 12. Tr. telefona P</p> <p>5) 500</p>

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige:

Od preduzeća Elektroprivreda CG primljen je račun za struju na iznos 800 eura za januar mjesec.

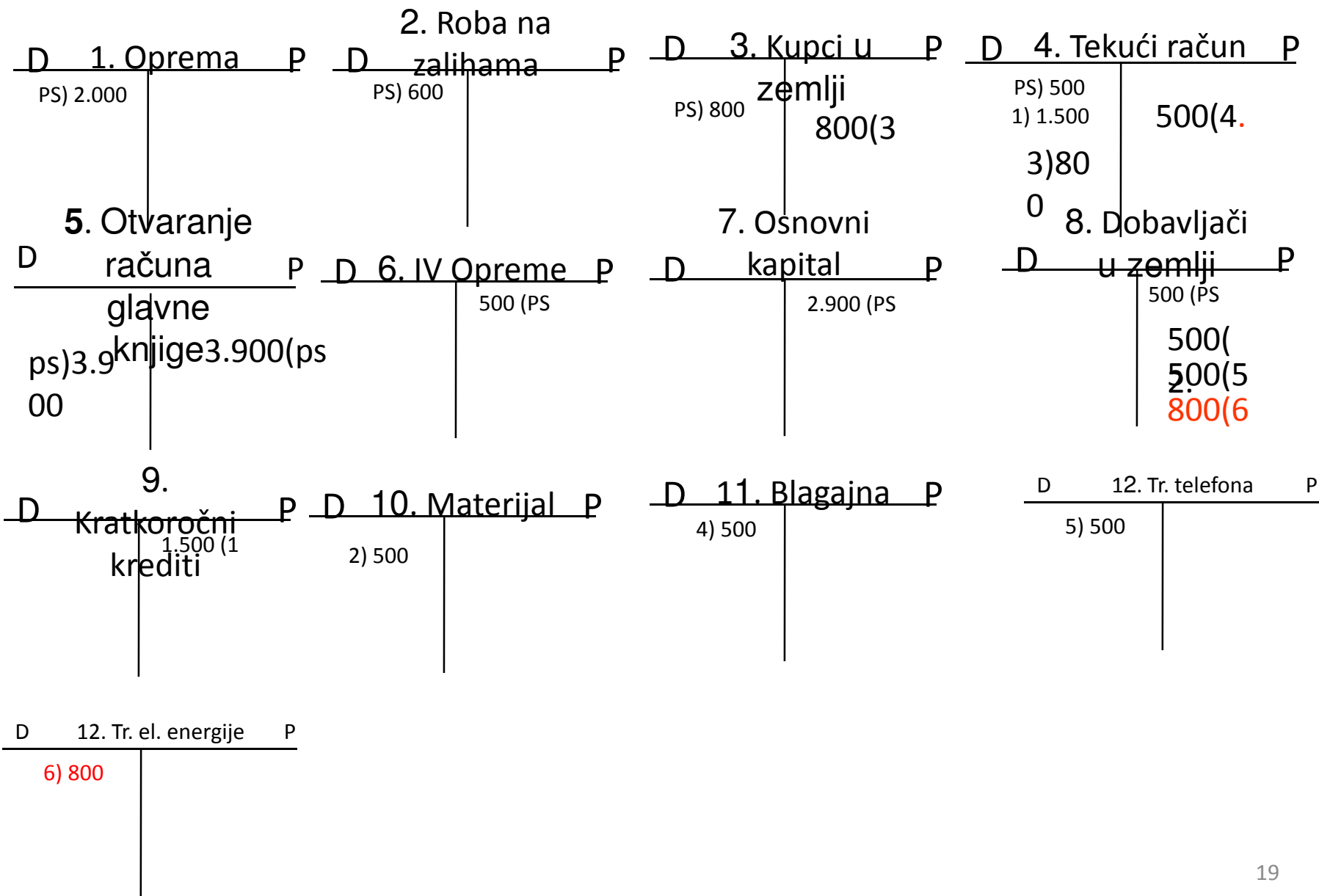
RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
6)	Troškovi električne energije	13	800	
	Dobavljači u zemlji	8		800
	<i>Faktura Elektroprivrede</i>			

Računi koje promjena tangira:

D	13. Troškovi el. energije	P
6) 800		

D	8. Dobavljači u zemlji	P
		500 (PS
		500 (2
		500 (5
		800 (6

Glavna knjiga nakon promjene broj 6:

Hronološki i sistematski proknjižiti sljedeće promjene kroz poslovne knjige:

Promjena 7:
Ispostavili smo fakturu br. 4 naručiocu usluga za usluge dizajna u iznosu od 3.000 eura.

RB	Opis	Poziv na br.	Duguje	Potražuje
7)	Kupci u zemlji	3	3.000	
	Poslovni prihodi	14		3.000
	<i>Faktura br. 4</i>			

Računi koje promjena tangira:

D	3. Kupci	P
PS) 800	800 (3	
7) 3.000		

D	14. Posl. prihodi	P
		3.000 (7

Glavna knjiga nakon promjene broj 7:

D	1. Oprema	P	D	2. IV Opreme	P	D	3. Roba na zalihama	P	D	4. Kupci u zemlji	P
	PS) 2.000			500 (PS			PS) 600			PS) 800	800 (3
										7) 3.000	
D	5. Tekući račun	P	D	6. Osnovni kapital	P	D	7. Dobavljači	P	D	8. Kratkoročni kredit	P
	PS) 500	500 (4		2.900 (PS			500 (PS				1.500 (1
	1) 1.500						500 (2				
	3) 800						500 (5				
							800 (6				
D	9. Materijal	P	D	10. Blagajna	P	D	11. Tr. telefona	P	D	12. Tr. el. energije	P
	2) 500			4) 500			5) 500			6) 800	
D	13. Poslovni prihodi	P									
		3.000 (7									

RB	Naziv računa	Bruto promet		Saldo promet		Bilans stanja		Bilans uspjeha	
		D	P	D	P	A	P	R	P
1	Oprema	2.000	0	2.000		2.000			
2									
3									
4		<p>Zaključni list se sastavlja na osnovu računa glavne knjige, tako što se za svaki pojedinačni račun unose podaci o dugovnom prometu, potražnom prometu i njihovom saldu. Treba napomenuti da su računi sredstava, kapitala i obaveza elementi bilansa stanja, pa ćemo njihova salda unositi u kolonu Bilans stanja, a računi prihoda i rashoda i njihova salda unositi u kolonu Bilans uspjeha. Ponavljam:</p> <p>Računi aktivne, po pravilu, imaju dugovni saldo, sa napomenom da korektivni računi računa aktivne imaju potražni saldo. Prikazuju se u aktivi bilansa stanja, ali kao odbitna stavka.</p> <p>Računi rashoda, po pravilu, imaju dugovni saldo.</p> <p>Računi pasive, po pravilu imaju potražni saldo, kao i računi prihoda.</p>							
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									

Zaključni list se sastavlja na osnovu računa glavne knjige, tako što se za svaki pojedinačni račun unose podaci o dugovnom prometu, potražnom prometu i njihovom saldu. Treba napomenuti da su računi sredstava, kapitala i obaveza elementi bilansa stanja, pa ćemo njihova salda unositi u kolonu Bilans stanja, a računi prihoda i rashoda i njihova salda unositi u kolonu Bilans uspjeha. Ponavljam:

Računi aktivne, po pravilu, imaju dugovni saldo, sa napomenom da korektivni računi računa aktivne imaju potražni saldo. Prikazuju se u aktivi bilansa stanja, ali kao odbitna stavka.

Računi rashoda, po pravilu, imaju dugovni saldo.

Računi pasive, po pravilu imaju potražni saldo, kao i računi prihoda.

RB	Naziv računa	Bruto promet		Saldo promet		Bilans stanja		Bilans uspjeha									
		D	P	D	P	A	P	R	P								
1	Oprema	2.000		2.000		2.000											
2	IV opreme		500		500	(500)											
3																	
4		<p>Ispravka vrijednost, u ovom slučaju računa opreme, je korektivni račun računa Oprema. Račun Ispravka vrijednosti opreme ima potražni saldo, jer ispravlja vrijednost na računu aktive koji po pravilu imaju dugovni saldo. Shodno tome, saldo računa ispravka vrijednosti opreme evidentiraćemo u koloni Bilans stanja u podkoloni aktiva, ali u zagradi kako bismo označili da ovu vrijednost oduzimamo od vrijednosti opreme.</p> <p style="text-align: center;">Ispravka vrijednosti opreme</p> <hr/> <p style="text-align: right;">500</p> <p>Promet: Dugovni: 0 Potražni: 500</p> <p>Saldo: (P>D) potražni 500</p>															
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	

RB	Naziv računa	Bruto promet		Saldo promet		Bilans stanja		Bilans uspjeha	
		D	P	D	P	A	P	R	P
1	Oprema	2.000		2.000		2.000			
2	IV opreme		500		500	(500)			
3	Roba na zalihama	600		600		600			
4	Kupci u zemlji	3.800	800	3.000		3.000			
5	Tekući račun	2.800	500	2.300		2.300			
6	Osnovni kapital		2.900		2.900		2.900		
7	Dobavljači u zemlji		2.300		2.300		2.300		
8	Kratkoročni kredit		1.500		1.500		1.500		
9	Materijal	500		500		500			
10	Blagajna	500		500		500			
11	Trošak telefona	500		500				500	
12									
13									
14									

Računi troškova pripadaju računovodstvenoj kategoriji Rashodi, jer troškovi jednog obračunskog perioda su sva trošenja faktora poslovanja povezana sa prodajom proizvoda, robe i usluga tog perioda.

RB	Naziv računa	Bruto promet		Saldo promet		Bilans stanja		Bilans uspjeha	
		D	P	D	P	A	P	R	P
1	Oprema	2.000		2.000		2.000			
2	IV opreme		500		500	(500)			
3	Roba na zalihama	600		600		600			
4	Kupci u zemlji	3.800	800	3.000		3.000			
5	Tekući račun	2.800	500	2.300		2.300			
6	Osnovni kapital		2.900		2.900		2.900		
7	Dobavljači u zemlji		2.300		2.300		2.300		
8	Kratkoročni kredit		1.500		1.500		1.500		
9	Materijal	500		500		500			
10	Blagajna	500		500		500			
11	Trošak telefona	500		500				500	
12	Trošak el. energije	800		800				800	
13	Poslovni prihod		3.000		3.000				3.000
		<p>Poslovni prihodi su računi Prihoda, čiji saldo je potražni. To su računi uspjeha pa sa njihov potražni saldo unosi u</p>							

RB	Naziv računa	Bruto promet		Saldo promet		Bilans stanja		Bilans uspjeha	
		D	P	D	P	A	P	R	P
1	Oprema	2.000		2.000		2.000			
2	IV opreme		500		500	(500)			
3	Roba na zalihama	600		600		600			
4	Kupci u zemlji	3.800	800	3.000		3.000			
5	Tekući račun	2.800	500	2.300		2.300			
6	Osnovni kapital		2.900		2.900		2.900		
7	Dobavljači u zemlji		2.300		2.300		2.300		
8	Kratkoročni kredit		1.500		1.500		1.500		
9	Materijal	500		500		500			
10	Blagajna	500		500		500			
11	Trošak telefona	500		500				500	
12	Trošak el. energije	800		800				800	
13	Poslovni prihod		3.000		3.000				3.000
14	Otvaranje računa glavne knjige	3.900	3.900	0	0				

Objašnjenje:

- **Kolona bruto promet i bruto saldo** imaju istu ulogu kao i u probnom bilansu da prikažu da li postoji aritmetička saglasnost knjiženja između dnevnika i glavne knjige.
- **Kolona bilans stanja i bilans uspjeha** imaju ulogu da pripreme podatke za sastavljanje finansijskih izvještaja. Sve dok ne unesemo podatak o finansijskom rezultatu tog perioda ne postoji jednakost između lijeve i desne podkolone. Unosom finansijskog rezultata u odgovorajuće kolone (tj. kolone čiji je zbir manji) i izjedačavanjem tih kolona mi možemo završiti sastavljanje zaključnog lista.

Primjer broj 3, C
- promet i saldo računa-

Utvrditi promet i saldo sljedećih računa glavne knjige:

D	Tek. račun	P
1.000	700	
800	300	
20		

Dugovni promet: 1.820
 Potražni promet: 1.000
 Saldo: 820
 Saldo: dugovni (D>P)

D	Kapital	P
1.000	7.000	
	1.000	

Dugovni promet: 1.000
 Potražni promet: 8.000
 Saldo: 7.000
 Saldo: potražni (P>D)

D	Dobavljači	P
500	1.000	
	200	
	300	

Dugovni promet: 500
 Potražni promet: 1.500
 Saldo: 1.000
 Saldo: potražni (P>D)